21636 ـ نېمە ئۈچۈن قىيامەتنىڭ ۋاقتى بىلدۈرۈلمىگەن؟

سۇئال

نېمە ئۈچۈن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم بىزنى قىيامەتنىڭ قاچان بولىدىغانلىقىدىن خەۋەرلەندۈرمىگەن؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمىز.

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى جانابى ئاللاھقا خاستۇر.

1- پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بىزگە قىيامەتنىڭ قاچان بولىدىغانلىقى توغرىسىدا خەۋەر بەرمىدى، چۈنكى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالاممۇ قىيامەتنىڭ قاچان بولىدىغانلىقىنى بىلمەيتتى.

2- نېمە ئۈچۈن ئاللاھ تائالا بىزگە قىيامەتنىڭ ۋاقتىدىن خەۋەر بەرمىدى؟ دەپ سورالسا، بۇنىڭ جاۋابى: ئاللاھنىڭ ھېكمىتى قىيامەتنىڭ ۋاقتىنى ئىنسانلاردىن مەخپى تۇتۇشنى تەقەززا قىلدى.

بۇنىڭ تەپسىلاتى: پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئىتائەت قىلغانلارغا جەننەت بىلەن خۇش بېشارەت بېرىش، ئاسىيلىق قىلغانلارغا دوزاخ ۋە ئۇنىڭ دەھشىتى بىلەن ئاگاھلاندۇرۇش ئۈچۈن ئەۋەتىلدى. قىيامەتنىڭ ۋاقتى ئېنىقسىز بولمىغاندا، ئۇنىڭدىكى ھېكمەت ھاسىل بولمايدۇ. ھەر دەۋردە ياشىغان كىشىلەر قىيامەتنىڭ بولىدىغانلىقى بىلەن ئاگاھلاندۇرۇلىدۇ، ئەمما ئۇنىڭ بولىدىغان ۋاقتىنى بىلدۈرۈش ۋە ئېلان قىلىش ئۇنىڭدىن ھاسىل بولىدىغان مەنپەئەتكە زىت كېلىپلا قالماستىن بەلكى بەزى نورمالسىزلىقلارنىڭ كېلىپ چىقىشىغا سەۋەپ بولغان بولاتتى. مەسىلەن، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئىنسانلارغا: قىيامەت بۈگۈندىن باشلاپ مىڭ يىلدىن كېيىن بولىدۇ دېسە، ئەلۋەتتە ئۇلار بۇ سۆزگە ئىشەنمەيتتى ۋە مەسخىرە قىلاتتى، ئۇنى ئىنكار قىلىشتا ھەددىدىن ئاشاتتى ۋە ئۇنىڭ ھەق پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە شەك قىلغۇچىلارنىڭ گۇمانى تېخىمۇ زىيادە بولغان بولاتتى. كائىناتنى ياراتقۇچىنىڭ ھېكمىتى قىيامەتنىڭ ۋاقتىنى مەخلۇقاتلاردىن مەخپى تۇتۇشنى تەقەززا قىلدى. شۇنىڭدەك ئاللاھ تائالا قىيامەتنىڭ باشلىنىشى بولغان ئۆلۈمنىڭ ۋاقتىنىمۇ ئىنسانلاردىن مەخپى تۇتتى.

ئىمام ئۇلۇسىي رەھىمەھۇللاھى مۇنداق دەيدۇ: "شۇبھىسىزكى، ئاللاھ تائالانىڭ شەرىئەتنى يولغا قويۇشىدىكى ھېكمىتى قىيامەتنىڭ ۋاقتىنى مەخپى قېلىشنى تەقەززا قىلدى. بۇ بولسا ئىنسانىنى ئاللاھقا ئىتائەت قىلىشقا ئۈندەش بىلەن بىرگە، گۇناھـ مەسىيەتتىن چەكلىنىشگە رىغبەتلەندۈرىدۇ. ئىنساننىڭ ئەجىلىنى مەخپى قىلىنغانلىقىمۇ شۇنىڭغا ئوخشايدۇ. قۇرئان كەرىمدە بۇ ھەقتە بايان قىلىنغان ئايەتلەر، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ قىيامەتنىڭ ۋاقتىنى بىلمەيدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ.
پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئومۇمى جەھەتتىن ئاللاھنىڭ بىلدۈرۈشى بىلەن قىيامەتكە ئاز قالغانلىقىنى بىلگەن ۋە بۇ توغرىدا

ئۇممەتكە مەلۇمات بەرگەن".

"مۇسۇلمانلار قىيامەت كۈنىنىڭ دەھشىتىدىن قورقۇشى، بۇ قورقۇش بارلىق ئىشلاردا ئۇلارنى ئاللاھنىڭ كۆزۈتۈپ تۇرىدىغانلىقىغا ئىلىپ بېرىشى، ھەقتە مۇستەھكەم تۇرۇپ، ياخشى ئىشلارنى تاللاپ قىلىشى، ئاسىيلىق ۋە يامان ئىشلاردىن ساقلىنىپ، قىيامەت توغرىسىدا ئۆز-ئارا ئىختىلاپ ۋە مىش-مىش سۆزلەرنى قىلىشماسلىقى لازىم". [تەپسىر ئەلمەنار].

ئاللاھ تائالا بەندىلىرىگە رەھىم-شەپقەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ ياخشى ئەمەللەرنى كۆپ قىلىشى ۋە توسۇلغان ئىشلاردىن يىراق بولىشىغا تۇرتكە بولىشى ئۈچۈن قىيامەتنىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى بىلدۈرىدىغان بەزى ئالامەتلەرنى ئاشكارا قىلدى، ئۇلار ھەر قېتىم قىيامەتنىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى بىلدۈرىدىغان ئالامەتلەرنى كۆرگەندە، قىيامەتنىڭ دەھشىتىدىن ئەنسىرىشى كۈچىيىدۇ ۋە ئاللاھقا بولغان ئىشەنچىسى ئاشىدۇ-دە، نەتىجىدە ياخشى ئەمەللەرگە يۈزلىنىش ئارقىلىق قىيامەتكە پۈختا تەييارلىق قىلىدۇ. ئاللاھ تائالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗ فَقَدۡ جَآءَ أَشۡرَاطُهَا فَأَنَّىٰ لَهُمۡ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ ذِكۡرَىٰهُمۡ تەرجىمىسى:ئۇلار (يەنى مەككە كۇففارلىرى) پەقەت قىيامەتنىڭ ئۇلارغا تۇيۇقسىز كېلىشىنىلا كۈتىدۇ، شۇبھىسىزكى، قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرى كەلدى، ئۇلارغا قىيامەت كەلگەندە ئۇلار قانداقمۇ ۋەز - نەسىھەت ئالىدۇ (يەنى بۇ چاغدا ۋەز - نەسىھەت ئالغانلىقىنىڭ پايدىسى بولمايدۇ). [سۈرە مۇھەممەد 18-ئايەت].

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: ئالتە تۈرلۈك ئالامەتتىن بۇرۇن: كۈن مەغرىبتىن چىقىشتىن، ئاسمانىنى تۈتۈن قاپلاشتىن، دەججال ئاشكارا بولۇشتىن، چوڭ ھايۋان چىقىشىدىن، ئۆلۈم كېلىشتىن ياكى قىيامەت بولۇشتىن بۇرۇن ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا ئالدىراڭلار.[مۇسلىم رىۋايىتى2947- ھەدىس].

(يەنى قىيامەتنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى بىلدۈرىدىغان ئالتە ئالامەت كۆرۈلۈشتىن ۋە ئىلگىرى ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا ئالدىراڭلار، ئۇنىڭدىن كېيىن قىلىنغان ئەمەللەر قوبۇل قىلىنمايدۇ ۋە ئېتىبارغا ئېلىنمايدۇ).

قازى ئىياز مۇنداق دەيدۇ: "بۇ ئالامەتلەر كۆرۈلگەندە كىشىلەر قورققىنىدىن گاڭگىراپ، ھېچ ئەمەل قىلىشقا تاقىتى بولمايدۇ ياكى ئۇلار ئۈچۈن تەۋبىنىڭ ئېشىكى تاقىلىپ، ئەمەل قوبۇل قىلىنمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئىنسان ئۆلۈم كېلىشتىن بۇرۇن پۇرسەتنى غەنىمەت بىلىپ، ياخشى ئەمەل قىلىشقا ئالدىرىشى تەۋسىيە قىلىنىدۇ".

ئاللاھ تائالادىن ھەممەيلەننى پۇرسەتنى غەنىمەت بىلىپ تائەت-ئىبادەتنى تولۇق ئادا قىلىشقا مۇيەسسەر قىلىشىنى سورايمىز.ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى: نىزامىددىن تەمكىنى